

Notitie Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling

Inleiding

In het coalitieakkoord is sterk ingezet op het verder vormgeven van Breda als "sociale" stad. Een van de instrumenten waarmee dit speerpunt de komende jaren inhoud gegeven wordt, is het Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling (FMO).

In de kadernota 2007 is ten behoeve van dit Fonds voor de jaren 2007 t/m 2010 € 10 miljoen beschikbaar gesteld. Bij de behandeling van deze kadernota in juni jl. heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin het college gevraagd is

'de discussie over kaderstelling en criteria ten behoeve van de besteding van het Fonds MO voor te bereiden en met de raad te voeren zodat bij de begroting 2007 de contouren voor besteding van het Fonds helder zijn. Vervolgens de discussie af te ronden zodat begin 2007 het debat met de stad over voorstellen voor inzet van het Fonds kan worden gevoerd aan de hand van heldere criteria'

Op verzoek van het college is na de zomer een werkgroep vanuit de commissie Mens en Maatschappij ingesteld die een notitie heeft opgesteld. Deze is in de commissie Mens & Maatschappij op 4 oktober jl. besproken.

De voorliggende notitie betreft de uitwerking door het college van de bijdrage van de werkgroep FMO over de 'kaders en criteria'. Verder zijn opmerkingen verwerkt die zijn gemaakt bij de bespreking in de commissie Mens en Maatschappij op 4 oktober.

Doelstellingen Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling

Het fonds moet bijdragen aan het bevorderen van de sociale cohesie (vooral op wijkniveau) en het bevorderen van de maatschappelijke participatie van kwetsbare groepen in de samenleving.

Deze (brede) doelstellingen zijn op meerdere terreinen van ons gemeentelijke beleid van toepassing. Met het Fonds willen we ruimte scheppen voor nieuwe, aanvullende initiatieven waarvoor reguliere middelen onvoldoende zijn of ontbreken. Het kader voor de inzet van die middelen wordt hieronder geschetst.

Kaderstelling

De bestedingen uit het Fonds moeten aansluiten op en passen binnen de doelstellingen.

1. Het bevorderen van de sociale cohesie kan met name door initiatieven gericht op:
 - het in contact brengen van burgers met elkaar;
 - het bevorderen van betrokkenheid tussen bewoners(groepen) en het stimuleren van (vrijwilligers) activiteiten in wijken en buurten.
2. Het bevorderen van de maatschappelijke participatie kan met name door initiatieven gericht op:
 - arbeidsparticipatie in brede zin (te denken valt aan vrijwilligerswerk, opstarten eigen bedrijfje etc.);
 - sociale activering;
 - het tegengaan van sociale uitsluiting.

De middelen uit het Fonds zijn beschikbaar voor initiatieven/ aanvragen van inwoners van Breda, instellingen, het bedrijfsleven en de gemeente zelf.

Criteria

De criteria dienen te worden gezien als duidelijke en zo concreet mogelijke voorwaarden waaraan, binnen de hierboven gedefinieerde kaders, moet worden voldaan.

Door de werkgroep van de Commissie Mens en Maatschappij is uitgebreid stilgestaan bij de te hanteren criteria en de wijze waarop ze gehanteerd zouden moeten worden.

Notitie Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling

De criteria zijn als volgt:

Algemeen criterium.

De aanvragen moeten passen binnen de doelstellingen van het Fonds en daarbij geformuleerde kaders.

Specifieke criteria voor alle aanvragers

1. *Innovatieve, creatieve ideeën.* De ingediende initiatieven dienen vernieuwend te zijn. Dit kan op verschillende aspecten zijn; qua inhoud of aanpak en werkwijze.
2. *Incidenteel.* De beoogde middelen uit het Fonds betreffen een éénmalige betaling; geen structurele bekostiging. De uitvoeringsperiode is niet gelimiteerd en kan van eenmalig tot langer dan een jaar beslaan.
3. *Gebiedsgerichte initiatieven.* Activiteiten/projecten dienen zich op wijk of –buurniveau te richten.

Aanvullende specifieke criteria voor instellingen/ bedrijfsleven/ gemeente

4. *Borging.* De beoogde (positieve) effecten dienen geborgd te zijn ook nadat de financiering stopt. Daartoe wordt een inspanningsverplichting gevraagd.
5. *Co-financiering.* In de begroting dient duidelijk te zijn dat er aanvullende middelen beschikbaar zijn (evt. eigen middelen, mogelijk ook van andere maatschappelijke organisaties/bedrijfsleven) die ook worden ingezet.
6. *Samenwerking / Co-productie.* Samenwerking met andere instellingen, organisaties of het bedrijfsleven is een verplichting.
7. *Beschrijving initiatief en beoogde effect zo “SMART” mogelijk.* Het ingediende initiatief en het daarmee beoogde effect dient zo “SMART” mogelijk te worden beschreven (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden). Met name dient te worden aangegeven welke resultaten het project beoogd te realiseren.

Daarnaast zal gelden dat alle aanvragen boven de € 50.000 aan alle criteria zullen worden getoetst.

Ter verduidelijking is aangegeven dat het Fonds niet beschikbaar is :

- voor initiatieven waarbij sprake is van vervanging van aflopende c.q. vervallen regelingen (zoals ID-banen);
- voor initiatieven die conflicteren met bestaand beleid;
- voor initiatieven waarvoor reeds bestaande regelingen/voorzieningen zijn;
- als sprake is van aanvullingen op individuele voorzieningen
- als sprake is van vervalsing van mededinging (Staatssteun).

Tevens geldt voor aanvragen voor initiatieven die ook passen binnen reeds bestaande regelingen/voorzieningen (zoals bijvoorbeeld Hart voor je Buurt, Buurtbudgetten en de Beleidsregels Subsidieverstrekking Maatschappelijke Ondersteuning 2007) dat subsidiëring op basis van voornoemde regelingen/voorzieningen voorgaat ten opzichte van subsidiëring op grond van het Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling.

Van bovenstaande criteria en afwijzingsgronden kan in bijzondere omstandigheden worden afgeweken.

De werkwijze bij het hanteren van de criteria:

De werkgroep FMO heeft als mogelijk te hanteren werkwijze aangegeven dat een initiatief pas *dán* gehonoreerd wordt als in ieder geval naar de mening van de beoordelaar van de initiatieven (de Commissie FMO dan wel het college, zie beoordeling initiatieven) aan het algemene criterium wordt voldaan én tevens aan x van de y criteria.

Hieraan kleeft een aantal bezwaren. Al snel kan regelzucht een rol spelen, terwijl we vooral ruimte willen laten voor een veelheid aan aanvragen. Daarom wordt een aantal specifieke criteria gesteld die gelden voor alle aanvragen en een aantal die gelden voor instellingen/ bedrijfsleven/ gemeente.

Notitie Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling

Samengevat:

- Voor alle aanvragen gelden de drie criteria innovatie/creatief, incidenteel en gebiedsgericht.
- Initiatieven van burgers onder € 50.000 hoeven alleen te voldoen aan het algemeen criterium en deze drie specifieke criteria.
- Aanvragen afkomstig van instellingen/ bedrijfsleven en gemeente moeten aan alle criteria voldoen, inclusief de vier toegevoegde criteria.

Beoordeling initiatieven

Alle aanvragen worden van een advies voor het college voorzien door een in te stellen onafhankelijke en objectieve Commissie FMO. Daarbij geldt dat voor aanvragen kleiner dan € 50.000 het college alleen wegens zwaarwegende redenen kan afwijken van het advies.

Aanvragen tot € 50.000

De Commissie FMO zal bestaan uit drie personen, afkomstig uit het bedrijfsleven, maatschappelijke instelling of hoger onderwijs met een sterke maatschappelijke betrokkenheid en een netwerkverbinding met de stad.

Aanvragen beneden € 50.000 worden beoordeeld door de Commissie. De Commissie FMO voorziet de aanvraag van een advies, waar het college alleen wegens zwaarwegende redenen van kan afwijken na overleg met de Commissie FMO. De aanvraag met dit advies wordt doorgezonden ter afwerking aan het college. Het college geeft een beschikking af.

De Commissie rapporteert na elke aanvraagronde (vier keer per jaar) aan het college en stuurt de rapportage ter kennisname aan de commissie Mens en Maatschappij.

De Commissie zal ambtelijk worden ondersteund op inhoud en proces. De inhoudelijke ondersteuning betreft toetsing en advisering m.b.t. de raakvlakken met bestaande beleidsterreinen, bestaande projecten en beoordeling van het innovatieve karakter van de aanvragen. Daarnaast kan de financiële en juridische toetsing voorafgaand aan de beoordeling gedaan worden.

Het college zal zo snel mogelijk invulling geven aan de bemensing van de Commissie, zodat er komend voorjaar kan worden gestart met deze Commissie FMO.

Aanvragen van € 50.000 of hoger

Aanvragen boven €50.000 worden in eerste instantie aan de Commissie FMO voorgelegd, door haar van een advies voorzien en vervolgens doorgestuurd naar het college. De Commissie FMO kan hiermee bezien of grotere aanvragen passen binnen de doelstellingen, kaders en criteria. Echter het college beoordeelt de aanvragen en werkt die af middels een subsidiebeschikking. Voor deze procesgang wordt gekozen om het college de mogelijkheid te geven na te gaan of er eventueel overlap is met reeds verstrekte subsidiegelden, strijdigheden met gemeentelijk beleid, juridische implicaties, etc. Overigens is dit ook de werkwijze die wordt gehanteerd bij de afwerking van de buurtbudgetten.

Het college zal éénmaal per jaar een korte rapportage uitbrengen aan de gemeenteraad. De Commissie FMO krijgt de besluiten van het college ter kennisname.

Initiatieven die middels een aangenomen motie door de gemeenteraad worden genomen, worden zoals alle moties, ter afwikkeling voorgelegd aan het college. Het college zal dan die motie/aanvraag ter advisering ook voorleggen aan de Commissie om te bezien of deze past binnen het kaders en de criteria van het Fonds. Indien dit het geval is, is het college bevoegd de motie uit te voeren ten laste van het Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling. Bij een eventueel negatief advies kan het college nagaan of alternatieve financiering mogelijk is, of afwijken van het advies van de Commissie FMO. Een en ander zal nader worden uitgewerkt in de Subsidieregeling Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling.

Juridisch kader

Als rechtsgrond wordt de Algemene subsidieverordening Breda 1998 van toepassing verklaard en gelden de in dit voorstel opgenomen kaders en criteria.

Het college zal e.e.a. uitwerken in een Subsidieregeling Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling.

Praktische werkwijze

Het totale proces dient zo eenvoudig mogelijk en praktisch uitvoerbaar te zijn; zo min mogelijk barrières en niet teveel regels. Om het aanvragen te vergemakkelijken kan gebruik gemaakt worden van een format. Dit zal ook op internet beschikbaar komen. Ook kunnen aanvragers voor de uitwerking van hun voorstel/ aanvraag een beroep doen op (ambtelijke) ondersteuning. Aanvragen zullen altijd eerst worden getoetst aan de bovenvermelde criteria. Mochten aanvragen daaraan niet voldoen, dan zal contact worden opgenomen met de aanvrager om te bezien hoe de aanvraag alsnog kan worden aangepast. Of dat andere regelingen meer voor de hand liggen. Uitgangspunt is optimaal tegemoet te komen aan de ideeën van de aanvrager en hiervoor een werkbare oplossing te zoeken. Voor dit proces zal capaciteit worden vrijgemaakt.

Aanvragen kunnen het gehele jaar door gedaan worden, maar worden in vier ronden beoordeeld. Dit gebeurt na 1 januari, 1 april, 1 juni en 1 oktober.

Uitgangspunt is dat aanvragen binnen een termijn van 6 weken na de eerstvolgende beoordelingsronde worden afgehandeld. In uitzonderlijke gevallen (gecompliceerde aanvragen) zal een termijn van 12 weken van toepassing zijn.

De eerste aanvragen die in 2007 worden ingediend kunnen dus in behandeling worden genomen worden per 1 april 2007.

Het college zal ter uitwerking van bovenvermelde punten een Subsidieregeling Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling opstellen, waarin helder gesteld wordt welke spelregels gelden. Dus naast doelstellingen, kaders, criteria, afwijzingsgronden wordt o.a. ook opgenomen hoe/waar aan te vragen, waar ondersteuning te verkrijgen, de termijnen, de verantwoording, hoe om te gaan met aanvragen van individuele burgers en comités, niet zijnde rechtspersonen etc. En om te bezien of er niet een maximaal bedrag moet worden ingesteld als bovengrens bij één aanvraag, om te voorkomen dat er bijvoorbeeld een aanvraag wordt ingediend van 5 miljoen euro.

Bij gehonoreerde aanvragen worden met de initiatiefnemers afspraken gemaakt over de (ook tussentijdse) verantwoording. Deze worden, zoals boven al vermeld, vastgelegd in een beschikking. Voor bedragen hoger dan € 50.000 zal, gezien de grootte van dit bedrag, altijd een financieel (jaar)verslag gevraagd worden dat voorzien is van een goedkeurende accountantsverklaring, waaruit de rechtmatigheid van de besteding van de toegekende financiën blijkt.

Ondersteuning van de aanvragers

Uitgangspunt bij de ondersteuning is het de aanvragers zo eenvoudig mogelijk te maken.

De (ambtelijke) ondersteuning vindt op diverse fronten plaats:

- Ondersteuning is gericht op een actieve benadering van de burger, het mobiliseren van latent aanwezige ideeën in wijken en buurten;
- Ondersteuning van initiatiefnemers om met hen zo concreet mogelijke aanvraag op te stellen, die een zo groot mogelijk kans heeft van slagen. Daarvoor kan het noodzakelijk zijn gezamenlijk overleg te voeren met instellingen, bezien welke rechtspersoon het best mogelijk kan worden gehanteerd, of voldoende kwaliteit gegarandeerd is bij de uitvoering, opstellen van begroting, juridische advisering, etc.
- Ondersteuning van de Commissie FMO door voor de commissieleden werk uit handen te nemen door alle aanvragen vooraf te toetsen. Na beoordeling en van een bindend advies voorzien door de Commissie FMO zal het college de aanvraag verder afwickelen.

Voor deze ondersteuning zal budget worden vrijgemaakt.

Financiën

Jaarlijks wordt bij de begroting een bedrag van € 2.500.000 beschikbaar gesteld. Voor het eerste jaar 2007 is € 2.250.000 beschikbaar voor de honorering van aanvragen en € 250.000 gereserveerd voor ondersteuning en communicatie.

Het bedrag voor ondersteuning wordt vooral ingezet voor de ambtelijke ondersteuning van initiatieven van burgers en de Commissie FMO. Daarnaast zijn middelen noodzakelijk voor vacatiegelden voor de commissieleden. En er zal geïnvesteerd moeten worden in een goed communicatieplan en – proces. Onorthodoxe benaderingen zullen worden gehanteerd om een zo groot mogelijk groep aanvragers te kunnen bereiken.

Notitie Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling

Zeker voor het eerste opstartjaar is daar een gedegen budget voor nodig: € 250.000.

Aan de hand van de ervaringen in 2007 zal worden nagegaan welk bedrag voor dit doel in 2008 e.v. nodig is.

Eventuele jaarlijkse over - cq onderschrijdingen op de uitgaven worden onttrokken of toegevoegd aan het Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling, met dien verstande dat nooit meer onttrokken kan worden dan het totaal van de in het fonds aanwezige middelen. De verantwoording van de uitgaven geschiedt bij de jaarrekening.

Groeimodel

De insteek van het Fonds is in grote lijnen het aanboren van vernieuwende ideeën bij burgers, instellingen en bedrijfsleven met als doel meer mensen te betrekken bij het maatschappelijk leven of de kwaliteit daarvan te verhogen. Partijen in de stad worden uitgedaagd mee te denken en zelf ideeën aan te dragen. Dit vergt een andere aanpak, waarbij een minimum aan regels wordt gehanteerd. Deze werkwijze heeft grotendeels een nieuw karakter en zal zich nog verder ontwikkelen. Daarom kan het gezien worden als een groeimodel, waarin het eerste jaar onderzocht wordt of het de juiste aanpak is, zowel voor de aanvragende partijen, de ondersteuning als de inzet van de Commissie. Eind 2007 zal er dan ook een evaluatie plaatsvinden, waaruit lering kan worden getrokken voor 2008 en verder. Het college zal de uitkomsten van de evaluatie aanbieden aan de Commissie Mens en Maatschappij.